

RAPORTUL CONDUCERII

ÎNTRERINDEREA MUNICIPALĂ PARCUL URBAN DE AUTOBUZE anul 2023

Raportul anual al Î.M. "Parcul urban de autobuze" pentru anul 2023 este conceput în baza prevederilor Legii nr.246 din 22.11.2017 cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală, Capitolul VI, art.18 "Dezvăluirea informației". Informațiile financiare prezentate în cadrul acestuia sunt extrase din Situațiile Financiare la data de 31 decembrie 2023, în conformitate cu actele normative și legislative.

Parcul Urban de Autobuze - întreprindere municipală, a fost înregistrată la Camera Înregistrării de Stat de pe lângă Ministerului de Justiție a RM la data de 03.02.1998 cu numărul de indentificare de stat – codul fiscal **1004600054327**, cu sediul în mun. Chișinău, str. Sarmizegetuza 51, MD-2032 și practică activitatea de transportare a pasagerilor cu autobuze în raza mun. Chișinău și suburbiile acestuia în baza Licenței seria A MMII nr.050939 eliberată la 21.02.2011 valabilă până la 20.02.2024 eliberată de Camera de Licențiere a R.Moldova. Capitalul social al entității la data de 31.12.2023 constituie 507795855,0 lei, fondator fiind Consiliul Municipal Chișinău cu cota 100%.

Activitatea Î.M. "Parcul Urban de Autobuze" este reglementată de Legea nr.246 din 22.11.2017 cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală, Legea nr. 845-XII din 03.01.1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, Legea contabilității și raportării financiare nr. 287 din 15.12.2017 și Standartele Naționale de Contabilitate (în vigoare în perioada de raportare), Statutul întreprinderii, Codul Muncii nr.154 din 20.03.2003, alte legi și acte normative în vigoare.

Raportul cuprinde o prezentare detaliată a principalelor indicatori economico-financiarî înregistrați în perioada de gestiune, comparative cu datele consemnate pentru perioadele precedente. Astfel, se crează o viziune de progress sau regres, care permite elaborarea unei decizii veridice, transparente și eficace privind continuitatea activității întreprinderii.

Pe parcursul anului de gestiune de către Parcul Urban de Autobuze a fost implementată Decizia Consiliului Municipal Chișinău nr.4/23 din 05.05.2023 Cu privire la majorarea capitalului social al Î.M.Parcul Urban de Autobuze în scopul achiziționării autobuzelor cu parcurs. În cadrul acestui proiect au fost procurate 10 unități de transport - autobuze cu parcurs (model Solaris Urbino 18,75) și a fost majorat capitalul social al Î.M.Parcul Urban de Autobuze în mărimea costului total evaluat al unităților de transport procurate în sumă totală de **20155,0 mii lei**. Aceasta s-a realizat în cadrul implementării Deciziei CMC nr.6/3 din 19.03.2020 „Cu privire la aprobarea planului de reînnoire a parcului rulant al sistemului de transport public în municipiul Chișinău pentru anii 2020-2023” cu modificările ulterioare.

Activitatea întreprinderii a fost direcționată în scopul implementării prevederilor Strategiei de Transport a Municipiului Chișinău aprobată prin Decizia CMC nr.7/1 din 21.10.2014, Legea nr.136/2016 (art.6, alin.2) "Privind statutul mun.Chișinău", Legea nr.436/2006 Privind administrația publică locală (art.14 alin.2 și art.19 alin.4) în vederea renovării parcului rulant al sistemului de transport public din mun.Chișinău.

I. Rețeaua de rute

În anul 2023, Î.M. „Parcul Urban de Autobuze” a avut în gestiune 32 rute, inclusiv 6 rute (circa 18,75 %) în trafic urban și 26 rute (circa 81,25 %) în trafic suburban.

Pe parcursul anului s-a pus accent pe calitatea serviciilor prestate și pe consolidarea rețelei de rute existente în vederea optimizării acestora în raport cu fluxul de pasageri care se formează pe diferite direcții.

Astfel, numărul de autobuze emise la linie în zilele lucrătoare treptat a fost majorat de la 133 la început de an, până la 145 unități la sfârșitul anului 2023. Numărul de autobuze la linie a crescut și în zilele de weekend, de la 83 sâmbătă și 80 duminică la 94 și 89, respectiv.

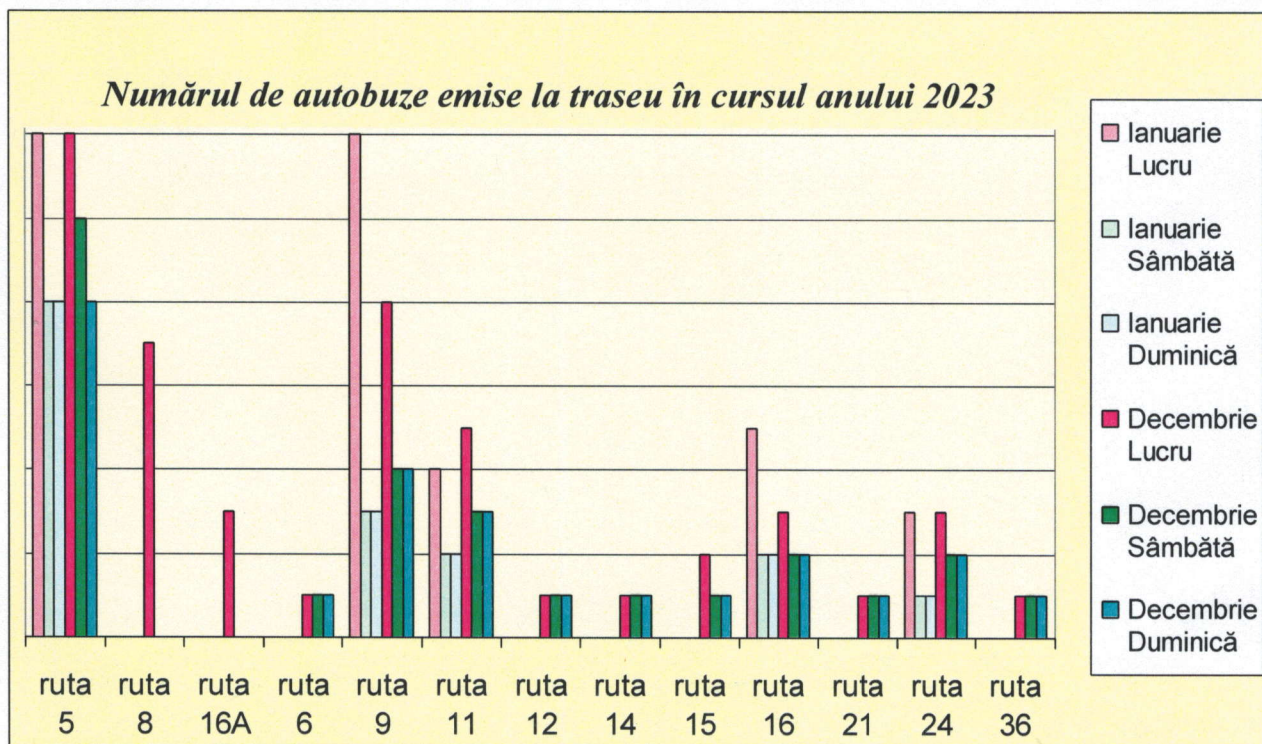
În perioada anului 2023 în rețeaua rutelor de autobuz au avut loc următoarele modificări:

- De la data de 28.08.2023, se deschide ruta urbană de autobuz nr. 8 „Piața Dimitrie Cantemir – str. N. Testemițanu”, conform Dispoziției Primăriei mun. Chișinău nr. 505-d din 31.10.2022 (ca urmare, orarul rutei suburbane nr. 9 a fost ajustat, iar numărul de autobuze optimizat);
- De la data de 04.09.2023, se deschide ruta suburbană de autobuz nr. 11A „or. Chișinău, str. Ion Creangă – or. Durlești, str. Caucaz”, conform Dispoziției Primăriei mun. Chișinău nr. 427-d din 01.09.2023, iar conform Dispoziției Primăriei mun. Chișinău nr. 555-d din 31.10.2023, cu privire la aprobarea Programului de transport rutier al mun. Chișinău, ruta 11A a fost redenumită în ruta nr. 12 „or. Chișinău, str. Ion Creangă – or. Durlești, str. Caucaz”;
- De la data de 06.09.2023, pe ruta urbana nr. 23 „str. Ismail – bd. Mircea cel Bătrîn” au început să activeze autobuzele articulate de marca „Solaris Urbino 18”;
- De la data de 19.09.2023, conform Dispoziției Primăriei mun. Chișinău nr. 439-d din 11.09.2023 se deschid două rute suburbane:
 - nr. 21 „sat. Bubuieci (str. Stefan cel Mare) – or. Chișinău (str. Meșterul Manole)”;
 - nr. 36 „sat. Bubuieci (str. Gr. Vieru) – or. Chișinău (bd. Dacia)”;
- De la data de 25.09.2023, se deschide ruta suburbană de autobuz nr. 15 „or. Codru (str. Potîrnicii) – or. Chișinău (str. Academiei)”, conform Dispoziției Primăriei mun. Chișinău nr. 460-d din 18.09.2023;
- De la data de 26.09.2023, se deschide ruta suburbană de autobuz nr. 6 „or. Chișinău (str. Alba-Iulia) – sat. Trușeni”, conform Dispoziției Primăriei mun. Chișinău nr. 459-d din 18.09.2023;
- De la data de 03.10.2023, se deschide ruta suburbană de autobuz nr. 14 „or. Codru (str. Schinoasa Deal) - or. Chișinău (str. Pietrarilor)”, conform Dispoziției Primăriei mun. Chișinău nr. 460 din 18.09.2023;

- Începînd cu data de 03.11.2023 ruta suburbană nr. 16 „Universitatea Agrară – or. Vatra” a fost devizată pentru zilele de lucru în două rute: nr. 16 „Piața D. Cantemir – or. Codru” și nr. 16A „Universitatea Agrară – Piața D. Cantemir”, din cauza raparației capitale a podului din str. M. Viteazul.
- De la data de 22.12.2023, pe ruta urbană nr. 5 „bd. Cuza-Vodă – str. Bucovinei” sunt puse în circulație autobuze articulate de marca „Solaris Urbino 18”.

Rutele pe care numărul autobuzelor emise la traseu
a fost modificat în cursul anului 2023:

Ruta	Ianuarie			Decembrie		
	Lucru	Sâmbătă	Duminică	Lucru	Sâmbătă	Duminică
Urbane						
5	12	8	8	12	10	8
8	-	-	-	7	-	-
16A	-	-	-	3	-	-
Suburbane						
6	-	-	-	1	1	1
9	12	3	3	8	4	4
11	4	2	2	5	3	3
12	-	-	-	1	1	1
14	-	-	-	1	1	1
15	-	-	-	2	1	1
16	5	2	2	3	2	2
21	-	-	-	1	1	1
24	3	1	1	3	2	2
36	-	-	-	1	1	1
Total unități suplimentare la finele anului 2023				12	11	9

II. Caracteristica parcului rulant

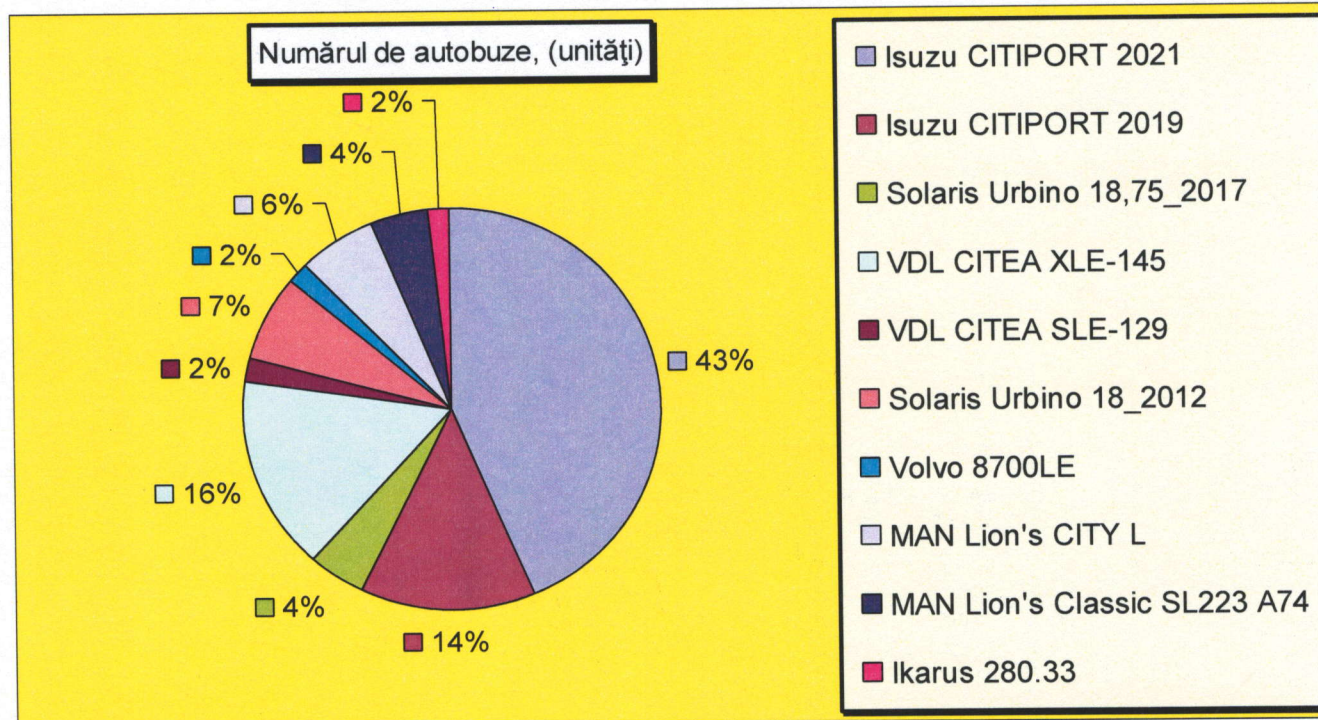
Urmează de menționat faptul că a fost implementată Decizia Consiliului Municipal Chișinău nr.6/3 din 19.03.2020 „Cu privire la aprobarea planului de reînnoire a parcului rulant al sistemului de transport public în municipiul Chișinău pentru anii 2020 – 2023” cu modificările ulterioare. În cadrul acestui program a fost reînnoit parcul rulant al sistemului de transport public din mun.Chișinău cu 10 unități de transport - autobuze cu parcurs model Solaris Urbino 18,75 anul fabricării -2017.

La situația din 31.12.2023, la bilanțul întreprinderii, conform evidenței contabile, sunt înregistrate 229 autobuze, cu vârsta medie de 6,50 ani și cu un parcurs mediu de 352397,4 de km, destinate pentru transportarea călătorilor, dintre care 215 sunt implicate în procesul de transportare a călătorilor în raza municipiului și a suburbiilor Chișinăului.

Termenul de exploatare al autobuzelor, aflate la balanța Î.M. „Parcul urban de autobuze” la data de 31.12.2023

Modelul marca a autobuzului	Numărul de autobuze, (unități)	Anul fabricației	Capacitatea maximă de transportare, (persoane)	Vârsta, (ani)	Termen de exploatare	Parcursul mediu, km
Isuzu CITIPORT	100	2021	102	2	De la 1 până la 5 ani	123828,40
Isuzu	31	2019	102	4		258505,00

CITIPOINT						
Solaris Urbino 18,75	10	2017	137	6	De la 5 până la 10 ani	376666,20
VDL CITEA XLE-145	36	2012	130	11	De la 10-15 ani	565801,50
VDL CITEA SLE-129	4	2012	110	11		567226,25
Solaris Urbino 18	16	2012	143	11		513597,60
Volvo 8700LE	4	2011	114	12		624018,40
MAN Lion's CITY L	14	2011	103	12		475494,90
MAN Lion's Classic SL223 A74	10	2006	104	17	De la 15-20 ani	1027194,90
Ikarus 280.33	4	1998	115	25	Peste 20 ani	1554334,75
Total	229			6,50		352397,40

Astfel, din informația prezentată în tabelul și diagrama de mai sus și conform actelor normative în vigoare, 14 unități de transport pentru transportarea pasagerilor (6 la sută), nu mai corespund normelor de exploatare, vârsta medie fiind de 19,28 ani, iar parcursul mediu este de 1177806,29 km.

III. Resurse umane

La data de 31.12.2023 activau în cadrul întreprinderii 953 persoane, iar vacante erau 181 posturi de muncă, din care:

- Șofer autobuz – 60 unități;
- Taxator – 74 unități;
- Lăcătuș – 12 unități;
- Alte posturi – 35 unități;

Pentru o mai bună funcționare a întreprinderii și respectării legislației privind protecția muncii în vigoare, salariații beneficiază de condiții mai bune la locurile special amenajate pentru igiena personală. O anumită categorie de profesii beneficiază de haine speciale (salopete, costume antiincendiare, uniforme, încălțăminte), alimentație de protecție gratuită. Tuturor salariaților întreprinderii li se acordă o alocație individuală de hrană sub forma tichetelor de masă, cu valoarea nominală de 70 lei, conform regulamentului cu privire la modul de acordare a tichetelor de masă.

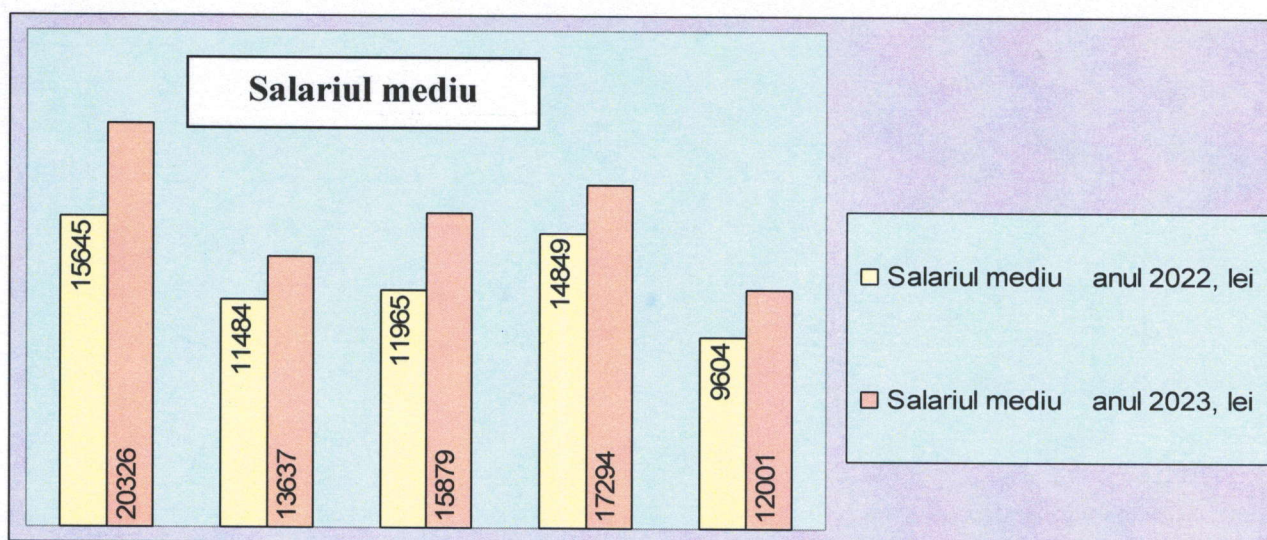
Personalului liniar i s-a eliberat apă potabilă pe timp de caniculă, au fost asigurați cu mijloace de protecție și prevenire a răspîndirii virozelor în masă (măști și mănuși de protecție pentru șoferi și taxatori, unitățile de transport au fost dotate cu dezinfectant).

Numărul mediu de personal

Nr. d/o	Categoriea	Nr mediu de personal anul 2022	Numărul mediu de personal anul 2023	Devieri	
				+/-	%
1	șoferi de autobuze	261	274,0	13	5,0
2	taxatori	204	241,2	51	33,3
3	lăcătuși	77	70,6	-6,6	-8,3
4	specialiști, funcționari	112	122,7	10,7	9,6
5	alte categorii	143	147,7	4,7	3,3
TOTAL		797	856,2	59,2	7,4

Salariul mediu

Nr. d/o	Categoria	Salariul mediu anul 2022, lei	Salariul mediu anul 2023, lei	Devieri	
				+/-	%
1	șoferi de autobuze	15645	20326	+4681	29,9
2	taxatori	11484	13637	+2153	18,7
3	lăcătuși	11965	15879	+3914	32,7
4	specialiști, funcționari	14849	17294	+2445	16,5
5	alte categorii	9604	12001	+2397	25,0
6	TOTAL	13061	16204	+3143	24,1

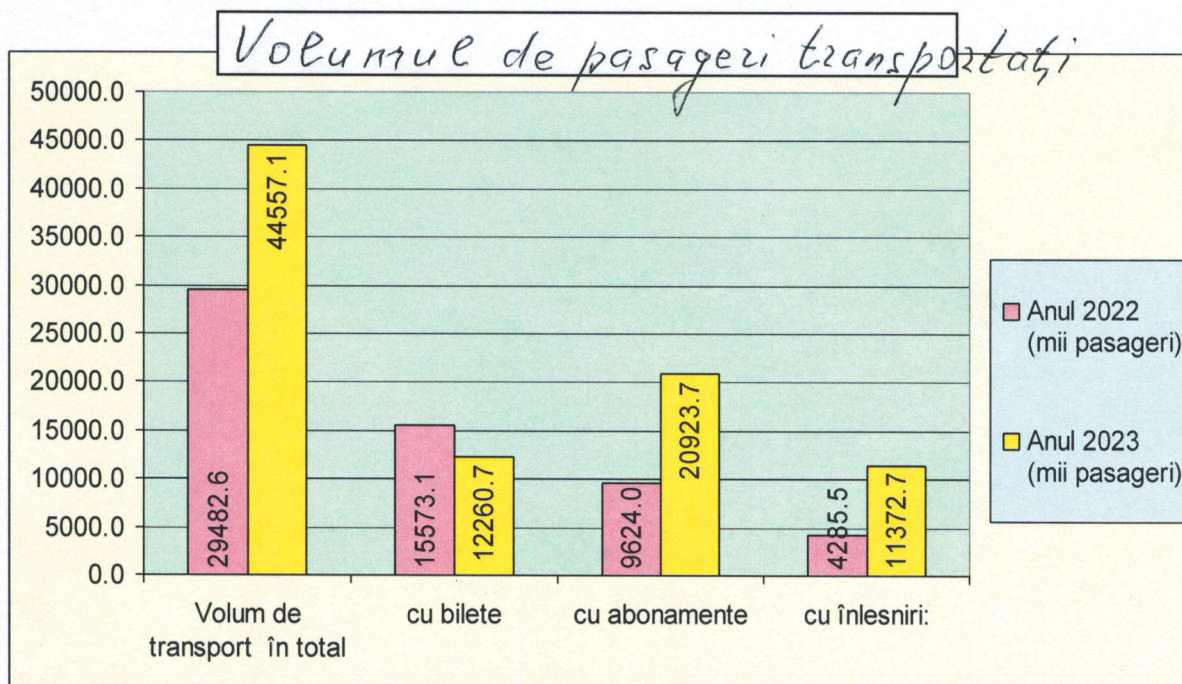

IV. Indicatorii tehnico-economici

Indicatori de exploatare și volumul de transport

Nr. d/o	Denumirea indicatorilor	Unitatea de măsură	Anul 2022	Anul 2023	Dinamica	
					%	+/-
1	Nr. rutelor deservite, total, inclusiv: • urbane • suburbane	rute	24	33	37,5	9
			5	6	20	1
			19	27	42,1	8
2	Ieșirea medie a autobuzelor la linie în zi de lucru	unități	121,9	136,1	11,6	14,2

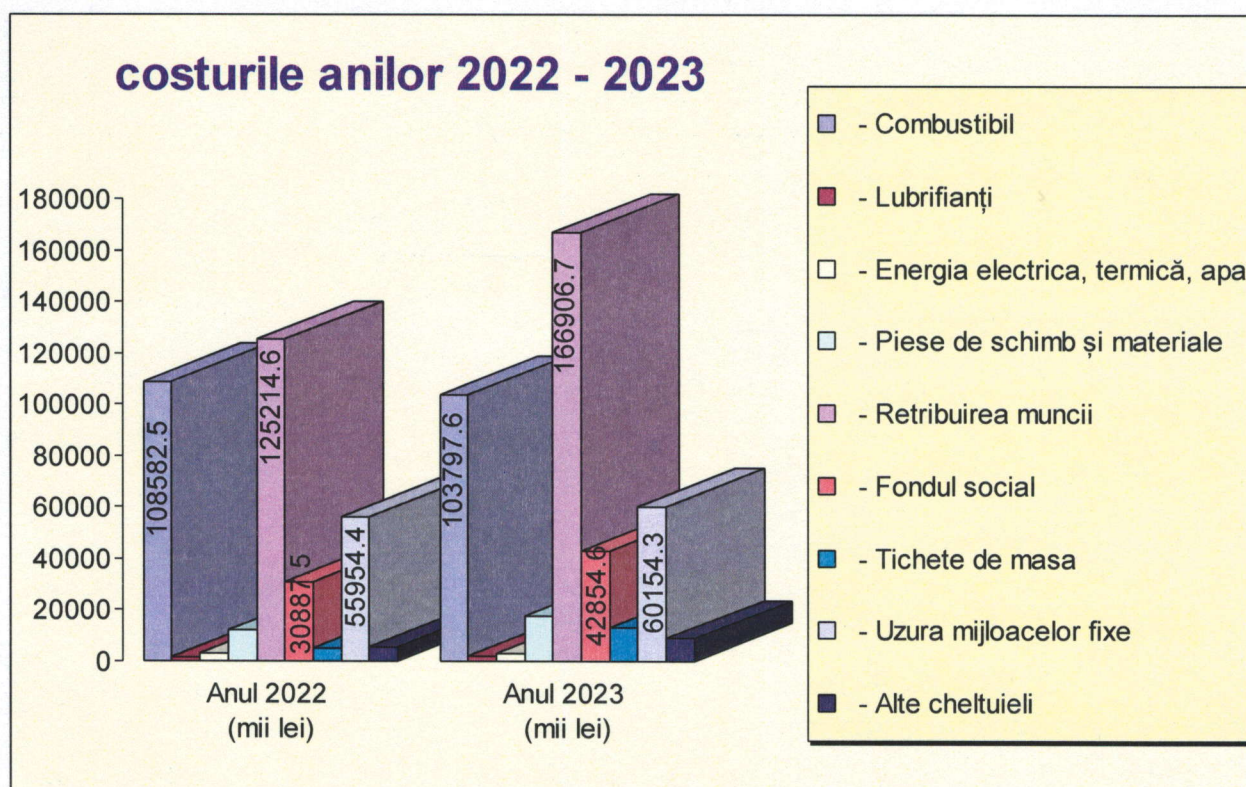
3	Nr. de autobuze total • în exploatare	unități	221 218	223 210	0,9 -9,6	2 -8
4	Km parcurs	mii km	9174,68	9688,14	5,6	513,46
5	Volum de transport în total pe rutele gestionate, inclusiv: • cu plată, inclusiv: – cu bilete – cu abonamente • cu înlesniri	mii călători	29482,7 25197,1 15573,1 9624,0 4285,5	44557,1 33184,4 12260,7 20923,7 11372,7	51.1 31,7 -21,2 117,4 165,4	15074,4 7987,3 -3312,4 11299,7 7087,2
6	Nr. de curse efectuate	curse	228429,5	272159,5	19,1	43730,0

V. Indicatori economici

Nr. d/o	Denumirea indicatorilor	Unitatea de măsură	Anul 2022	Anul 2023	Dinamica	
					%	+/-
1	Venit total	mii lei	361217,9	401866,6	11.3	40648.7
	- Venit conform contractului CSP	mii lei	262210,5	262872,9	0.3	662.4
	- Venit transportarea pasagerilor	mii lei	93146,6	128577,3	38.0	35430.7
	- Alte venituri	mii lei	5860,8	10416,4	77.7	4555.6
2	Cheltuielile total	mii lei	346717,9	417617,4	20.4	70899.5
	- Combustibil	mii lei	108582,5	103797,6	-4.4	-4784.9
	- Lubrifianti	mii lei	1188,3	1682,1	41.6	493.8
	- Energia electrica, termică, apa	mii lei	2783,8	3076,4	10.5	292.6
	- Piese de schimb și materiale	mii lei	11773,9	17484,3	48.5	5710.4

	- Retribuirea muncii	mii lei	125214,6	166906,7	33.3	41692.1
	- Fondul social	mii lei	30887,5	42854,58	38.7	11967.08
	- Tichete de masa	mii lei	4715,1	12960,7	174.9	8245.6
	- Uzura mijloacelor fixe	mii lei	55954,4	60154,3	7.5	4199.9
	- Alte cheltuieli	mii lei	5617,8	8700,8	54.9	3083
3	Profit	mii lei	14500,0	-15750,8		
4	Costul de transportare a unui călător	lei	11,59	9,18	-20,8	-2,41
5	Costul unui vehicul-km	lei	37,25	42,20	13,3	4,95
6	Costul efectiv vehicul-km, inclusiv 5 % rentabilitate	lei	39,12	44,31	13,3	5,19
7	Costul aprobat a unui vehicul-km	lei	38,74	39,65	2,3	0,91

În anul 2023 se observă o majorare a salariilor angajaților cu circa 24% și cheltuielilor totale suportate de întreprindere cu circa 20%. Factorii principali ce au dus la majorarea cheltuielilor pe articole au fost cauzate de:

- creșterea prețurilor la procurarea pieselor de schimb și a materialelor cu 48,5 %,
- retribuirea muncii și defalcările în fondul social, care constituie 166906,7mii lei și respectiv 39744,0 mii lei, au atins nivelul de majorare cu 34,4% fața de perioada precedentă.

Totodată urmează de menționat creșterea volumului de pasageri transportați în perioada an.2023 - 44557,1 mii pasageri, față de perioada precedentă an.2022, când acest

indice a constituit 29482,6 mii pasageri. Acest fapt a condus la micșorarea costului de transportare a unui călător cu 20,8% sau cu 2,41 lei, de la 11,59 la 9,18 lei.

VI. Reparații și mentenanță

Sectorul de reparație și mentenanță a unităților de transport este unul vital pentru activitatea întreprinderii, astfel în anul 2023 s-au efectuate următoarele deserviri și reparații:

- deservirea tehnică nr. 1 - 531 autobuze;
- deservirea tehnică nr. 2 - 155 autobuze;
- reparații curente - 8258 autobuze.

În conformitate cu Decizia Consiliului Municipal Chișinău nr.6/3 din 19 mai 2020 „Cu privire la aprobarea planului de reînnoire a parcului rulant al sistemului de transport public din municipiul Chișinău pentru anii 2020 – 2023” cu modificările ulterioare, în perioada de gestiune an. 2023, s-au efectuat (inițiate în an.2022) următoarele lucrări:

- complexul de lucrări privind modernizarea completă a sectorului de Deservire tehnică (DT-1) și anume: lucrări de montaj a sistemului electric în sumă de 129,7 mii lei, alte reparații în sumă de 86,6 mii lei, reparația încăperilor auxiliare în sumă de 170,3 mii lei. A fost pus în exploatare utilajul tehnologic (captator de ulei, pompă pneumatică Meclube) în valoare de 188,0 mii lei. A fost renovat și pus în exploatare Sectorul de deservire tehnică DT 1 în sumă de 2458,6 mii lei.
- finisarea construcției Stație de testare tehnică a autobuzelor în sumă totală de 4078,7 mii lei și instalarea utilajului de diagnosticare în valoare totală de 1336,0 mii lei;
- reparația îmbrăcămintei asfaltice a teritoriului în sumă 140,7 mii lei;

Pentru necesitățile sectoarelor Exploatare, Reparații și mentenanță au fost procurate și puse în exploatare mijloace fixe și anume:

- motostivuitoare în valoare de 607,2 mii lei;
- stație de pornire a unităților de transport în valoare de 40,7 mii lei;
- generator electric în valoare de 362,1 mii lei;
- compresor în valoare de 44,9 mii lei;
- transformator de tensiune (2 unități) în valoare de 55,0 mii lei;
- stend pentru verificarea generatoarelor auto în valoare de 296,9 mii lei;
- motostivuitoare în valoare de 607,2 mii lei;
- compresor cu șurub (atașat cu uscător refrigerant) Sirio 31-13ES în valoare de 276,3 mii lei;
- construcție modulară (dispecerat) în valoare de 280,7 mii lei.

În perioada de gestiune au fost inițiate și urmează a fi finisate următoarele lucrări de renovare și modernizare a activelor parcului:

- finisarea renovării complexe a Sectorului de deservire tehnică DT-2;
- reparația punctului de control tehnic;
- finisarea reparației blocului sanitar în clădirea “Blocul administrativ”;

VII. Calcularea și achitarea impozitelor și taxelor de catre

ÎM „Parcul urban de autobuze”.

În perioada de gestiune an.2023 întreprinderea a calculat, reținut și achitat impozite, taxe și contribuții în mărime de **78 868,7 mii lei** total, dintre care:

- Impozit pe venit reținut din salariu – 14 909,1 mii lei;
- Impozit pe venit din activitatea de întreprinzător (avans) – 150,0 mii lei;
- Impozit pe venit reținut la sursa de plată – 22,2 mii lei;
- Impozitul funciar al persoanelor juridice și fizice înregistrate în calitate de întreprinzător – 0,5 mii lei;
- Impozitul pe bunurile imobiliare ale persoanelor juridice - 0,9 mii lei;
- Impozitul pe bunurile imobiliare achitat de către persoane juridice și fizice înregistrate în calitate de întreprinzător din valoarea estimată a bunurilor imobiliare- 235,8 mii lei;
- Taxa pe valoare adăugată la mărfurile produse și serviciile prestate pe teritoriul RM- 414,1 mii lei;
- Taxa pentru amenajarea teritoriului - 161,1 mii lei;
- Taxa pentru unitățile comerciale și prestări servicii – 13,5 mii lei;
- Taxa pentru poluarea mediului în limitele/cu depășirea normativelor stabilite- 10,7 mii lei;
- Taxa pentru mărfurile care poluază mediul -197,5 mii lei;
- Taxa pentru cazare -2,7 mii lei;
- Taxa pentru folosirea drumurilor de către autovehiculele înmatriculate în RM – 1 073,6 mii lei;
- Contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii virate de angajatori – 42 854,6 mii lei;
- Prime de asigurări obligatorii de asistență medicală în formă de contribuție procentuală la salariu și la alte recompense, achitate de angajați – 14 904,0 mii lei;
- Defalcări de la profitul net al întreprinderii municipale în bugetul local de nivelul II -3 918,3 mii lei.

VII. Direcțiile principale de activitate pentru anul 2024

- **Majorarea parcului rulant al întreprinderii** - dotarea întreprinderii cu unități de transport prin procurarea autobuzelor noi sau cu parcurs, inclusiv unități cu capacitatea mare, medie sau mică;
- **Modernizarea parcului auxiliar al întreprinderii** - achiziționarea unui

remorcher, procurarea a trei autobuze cu parcurs cu capacitatea 18-21 locuri, procurarea remorcii pentru tractor;

- **Eficientizarea activității la linie** - studierea fluxului de călători, asigurarea unui nivel înalt de deservire a călătorilor pe toate rutele municipale (inclusiv instalarea în autobuze a sistemului de informare a pasagerilor), extinderea proiectului – pilot de taxare electronică în transportul public.
- **Modernizarea și asigurarea integrității activelor întreprinderii**
 - casarea materialului rulant învechit, întreținerea și reparația clădirilor, construcțiilor și obiectivelor utilizate în activitatea operațională, procurarea și amenajarea utilajului performant pentru deservirea unităților de transport;
 - amenajarea infrastructurii terenurilor tehnologice la punctele de dispecerat și stațiile terminus a rutelor gestionate;
 - reparația complexă a Sectorului de deservire tehnică DT-2;
 - reparația punctului de control tehnic;
 - reparația punctului medical;
 - instalarea unui „Sistem cu panouri fotovoltaice”.
- **Asigurarea transparenței în activitate și controlul intern managerial** - realizarea și implementarea planului anual de acțiuni în conformitatea cu legislația în vigoare, precum și asigurarea la un nivel ridicat a Controlului Intern Managerial asupra tuturor subdiviziunilor întreprinderii, revizuirea în permanență a Registrului riscurilor.

Director interimar

Ghenadie Zadeseneț